

ՏԵՂԵԿԱՆՔ
ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԱԶԱՏՈՒԹՅԱՆ 2017 ԹՎԱԿԱՆԻ ԻՆԴԵՔՍՈՒՄ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԱՏԿԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

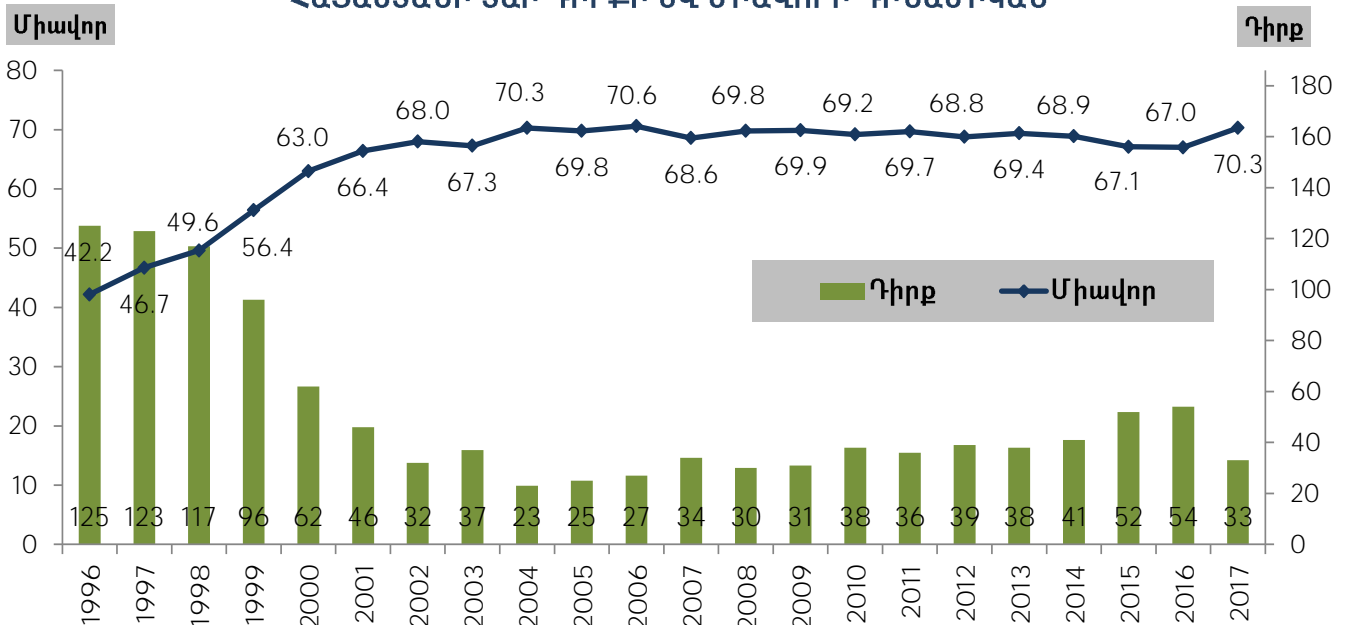
Հայաստանը՝

- 70.3 միավորով զբաղեցնում է 33-րդ տեղը 180 գնահատված երկրների շարքում
- Դիրքը բարելավվել է 21 տեղով, իսկ միավորը աճել է 3.3-ով
- Ընդգրկվել է Առավելապես ազատ երկրների խմբում
- Ընդգրկված է Եվրոպայի խմբում, որը ներառում է 45 երկիր
- Եվրոպայի խմբում զբաղեցնում է 19-րդ տեղը
- ԱՊՀ երկրների շարքում պահպանել է առաջատարի դիրքերը
- Տարածաշրջանի երկրներից զիջում է միայն Վրաստանին

Տնտեսական ազատության ինդեքսը (ՏԱԻ)՝

- Հրապարակվում է Heritage Foundation-ի և “The Wall Street Journal”-ի կողմից
- Ըստ տնտեսական ազատության ինդեքսի երկրները դասակարգվում են 5 խմբի՝ Ազատ (100-80), Առավելապես ազատ (79.9-70), Չափավոր ազատ (69.9-60), Առավելապես անազատ (59.9-50), Ռեպրեսիվ (49.9-0)
- ՏԱԻ ներառում է 4 հենասյուն՝ 12 բաղադրիչներով, որոնցից յուրաքանչյուրը գնահատվում է 0-100 սանդղակով
- ՏԱԻ միավորը 12 բաղադրիչների թվաբանական միջինն է
- Ինդեքսում ներառվել է 186 երկիր, որոնցից գնահատվել է 180-ը
- Համաշխարհային միջին միավորը 60.9 է և նախորդ տարվա համեմատ բարելավվել է 0.2 միավորով
- Ազատ երկրները 5-ն են՝ Հոնկ-Կոնգ, Սինգապուր, Նոր Զելանդիա, Շվեյցարիա, Ավստրալիա, որոնց կազմը նախորդ տարվա համեմատ չի փոխվել

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱԻ ԴԻՐՔԻ ԵՎ ՄԻԱՎՈՐԻ ԴԻՆԱՄԻԿԱՆ

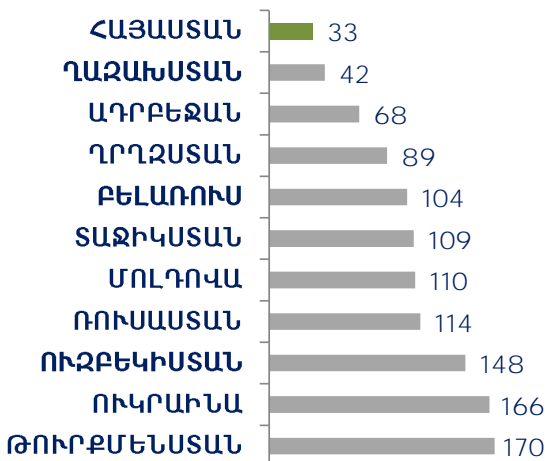
ՏԱԻ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐԻ ՄԻԱՎՈՐՆԵՐԸ ԵՎ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆԸ ՆԱԽՈՐԴ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԵՍԱՏ

	2017	17/16	2016	16/15	2015	15/14	2014	14/13	2013	13/12
ՏԱԻ միավոր	70.3	▲ 3.3	67.0	▼ -0.1	67.1	▼ -1.8	68.9	▼ -0.5	69.4	▲ 0.6
Օրենքի գերակայություն										
Սեփականության իրավունքներ	55.5	▲ 35.5	20.0	▲ 0.0	20.0	▼ -10.0	30.0	▲ 0.0	30.0	▲ 0.0
Դատական արդյունավետություն	42.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Կառավարության ինտեգրվածություն	43.4	▲ 6.4	37.0	▲ 1.0	36.0	▲ 9.3	26.7	▲ 0.7	26.0	▲ 0.0
Կառավարության մասնակցության չափ										
Հարկային բեռ	83.7	▼ -0.1	83.8	▼ -0.6	84.4	▼ -2.1	86.5	▼ -1.5	88.0	▼ -1.3
Պետական ծախսեր	81.7	▲ 1.0	80.7	▼ -2.1	82.8	▲ 1.5	81.3	▼ -0.8	82.1	▲ 7.2
Ֆիսկալ առողջություն	82.9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Կարգավորման արդյունավետություն										
Գործարար ազատություն	78.5	▲ 1.0	77.5	▼ -5.2	82.7	▼ -0.4	83.1	▼ -4.5	87.6	▼ -0.2
Աշխատուժի ազատություն	72.4	▲ 10.2	62.2	▼ -2.1	64.3	▼ -14.2	78.5	▲ 1.4	77.1	▲ 0.5
Մոնետար ազատություն	72.8	▲ 0.0	72.8	▲ 2.2	70.6	▼ -6.4	77.0	▲ 4.0	73.0	▼ -0.1
Բաց շուկաներ										
Առևտրի ազատություն	80.2	▼ -5.4	85.6	▲ 0.2	85.4	▼ -0.1	85.5	▲ 0.1	85.4	▲ 0.0
Ներդրումային ազատություն	80.0	▲ 0.0	80.0	▲ 5.0	75.0	▲ 5.0	70.0	▼ -5.0	75.0	▲ 0.0
Ֆինանսական ազատություն	70.0	▲ 0.0	70.0	▲ 0.0	70.0	▲ 0.0	70.0	▲ 0.0	70.0	▲ 0.0

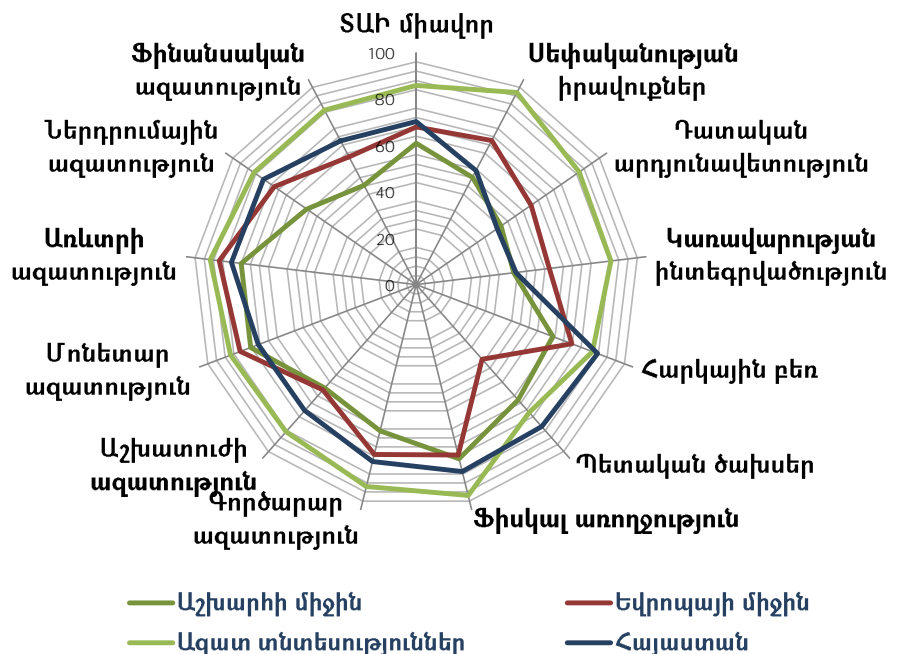
ՄԵԹՈԴԱԲԱՆԱԿԱՆ ՆՇՈՒՄ

2017 թվականին ՏԱԻ համալրվել է 2 բաղադրիչներով՝ Կառավարության ինտեգրվածության մակարդակ և Ֆիսկալ առողջություն, համարժեքորեն Օրենքի գերակայության և Կառավարության չափի հենասյուներում: Նախկինում գնահատվող Կոռուպցիայի և Ֆիսկալ ազատությունների բաղադրիչները վերանվանվել են համապատասխանաբար Դատական արդյունավետության և Պետական ծախսերի:

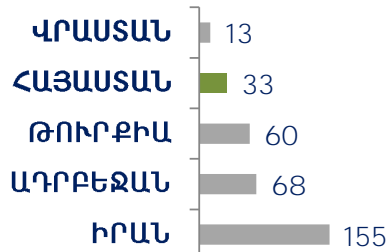
ԱՊՇ ԵՐԿՐՆԵՐ (Ներառյալ Ուկրաինա)

12 ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՎ ՀԱՄԵՄԱՏԱԿԱՆ ՊԱՏԿԵՐԸ

ՀԱՐԵՎԱՆ ԵՐԿՐՆԵՐ

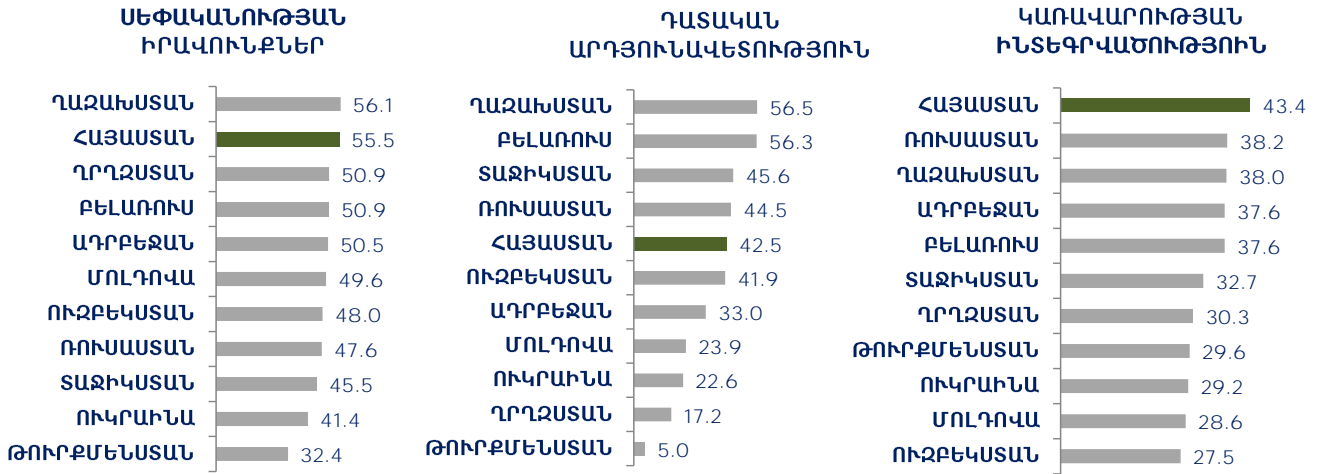

ԻՆԴԵՔՍՈՒՄ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԱՏԿԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՆՆԵՐԸ

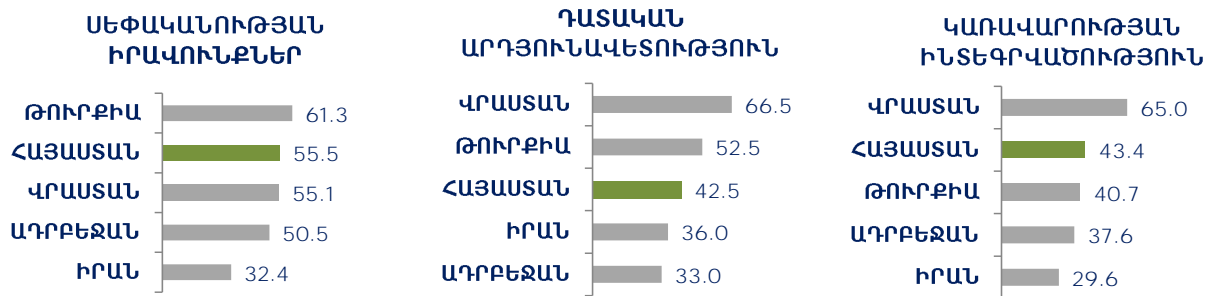
ՏԱԻ Հենայուն / Բաղադրիչ	2017	2016	Փոփոխ.	Գործոններ / Մեկնաբանություններ
Օրենքի գերակայություն				
Սեփականության իրավունքներ	55.5	20.0	35.5	Հայաստանի օրենսդրությունը պաշտպանում է անձնական և անշարժ գույքի երաշխավորված իրավունքները: Առկա են դատական համակարգի անկախության և թափանցիկության խնդիրներ: Բոլոր վեճերը, ներառյալ՝ պայմանագրային, գույքային սեփականության կամ կոմերցիոն հարցերի գծով, լուծվում են ընդհանուր իրավասության դատարաններում, որոնք զբաղվում են և քաղաքացիական, և քրեական գործերով, և առկա են տևական հետաձգումներ: Համատարած կոռուպցիան բխում է Հայաստանի տնտեսության և տարածքային անվտանգության վրա Ռուստաստանի համախմբված ազդեցությունից:
Դատական արդյունավետություն	42.5	-	-	
Կառավարության ինտեգրվածություն	43.4	37.0	6.4	
Կառավարության մասնակցության չափ				
Հարկային բեռ	83.7	83.8	-0.1	Եկամտահարկի առավելագույն դրույքաչափը կազմում է 26 տոկոս, իսկ շահութահարկի առավելագույն դրույքաչափը՝ 20 տոկոս: Այլ հարկատեսակները ներառում են ավելացված արժեքի հարկը և ակցիզային հարկը: Ընդհանուր հարկային բեռը կազմում է ազգային եկամտի 23.5 տոկոսը: Անցած 3 տարիների ընթացքում Կառավարության ծախսերը կազմել են ՀՆԱ-ի 24.7 տոկոսը, իսկ բյուջեի դեֆիցիտը միջինում կազմել է ՀՆԱ-ի 2.8 տոկոսը: Պետական պարտքը ՀՆԱ-ի 46.6 տոկոսն է:
Պետական ծախսեր	81.7	80.7	1.0	
Ֆիսկալ առողջություն	82.9	-	-	
Կարգավորման արդյունավետություն				
Գործարար ազատություն	78.5	77.5	1.0	Կարգավորիչ շրջանակը հարաբերականորեն արդյունավետ է: Բիզնես ստարտափների նկատմամբ նվազագույն կապիտալի պահանջը վերացել է, սնանկության ընթացակարգերը արդիականացվել են: Աշխատուժի՝ վարձատրության հետ չկապված ծախսերը չափավոր է, սակայն ոչ ֆորմալ աշխատուժի շուկան նշանակալի է: 2015թ. հունիսին էլեկտրաէներգիայի սակագների բարձրացման դեմ զանգվածային հանրային բողոքից հետո ՀՀ կառավարության և ռուս-հայ միլիարդատիրոջ համատեղ ֆինանսավորմամբ ավելի քան մեկ տարվա ընթացքում տրամադրվել են էլեկտրաէներգիայի սուբսիդիաներ:
Աշխատուժի ազատություն	72.4	62.2	10.2	
Մոնետար ազատություն	72.8	72.8	0.0	
Բաց շուկաներ				
Առևտրի ազատություն	80.2	85.6	-5.4	Առևտուրը Հայաստանի տնտեսության կարևոր մաս է կազմում. արտահանման և ներմուծման ընդհանուր ծավալը կազմում է ՀՆԱ-ի 71 տոկոսը: Միջին կիրառվող տարիֆային դրույքը կազմում է 2.4 տոկոս: Բյուրոկրատական խոչընդոտներն արտահայտվում են միջազգային առևտրում, իսկ օտարերկրյա քաղաքացիները չեն կարող ունենալ հողի սեփականություն: Պետությունն այլևս որևէ բանկում մասնաբաժին չունի, սակայն բանկային հատվածը, որը կազմում է ֆինանսական հատվածի համախառն ակտիվների ավելի քան 90 տոկոսը, դեռևս դժվարանում է երկարաժամկետ վարկերի տրամադրման հարցում:
Ներդրումային ազատություն	80.0	80.0	0.0	
Ֆինանսական ազատություն	70.0	70.0	0.0	

ՀԵՆԱՍՅՈՒՆ 1. ՕՐԵՆՔԻ ԳԵՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՊՀ երկրներ

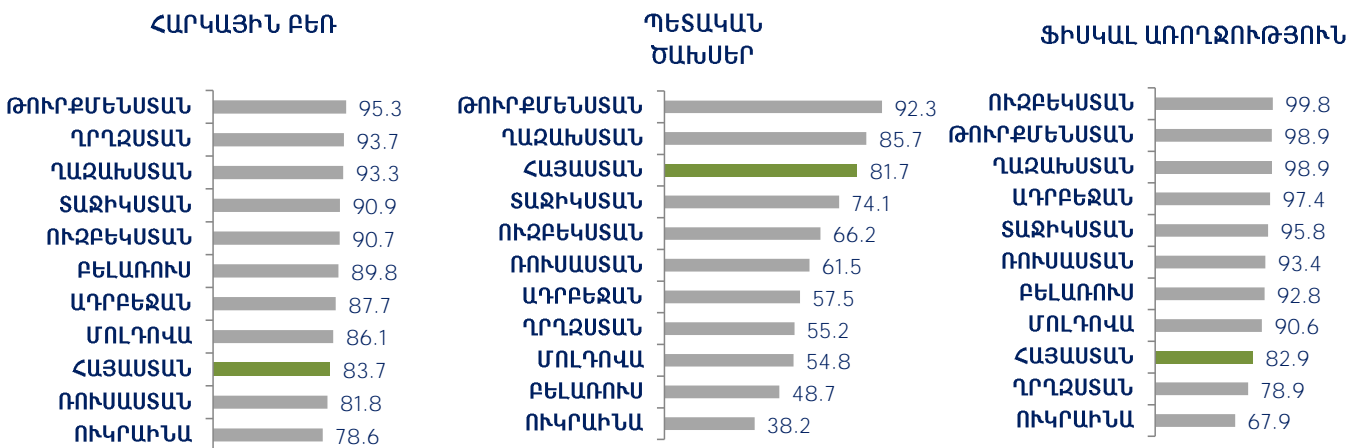

Հարևան երկրներ

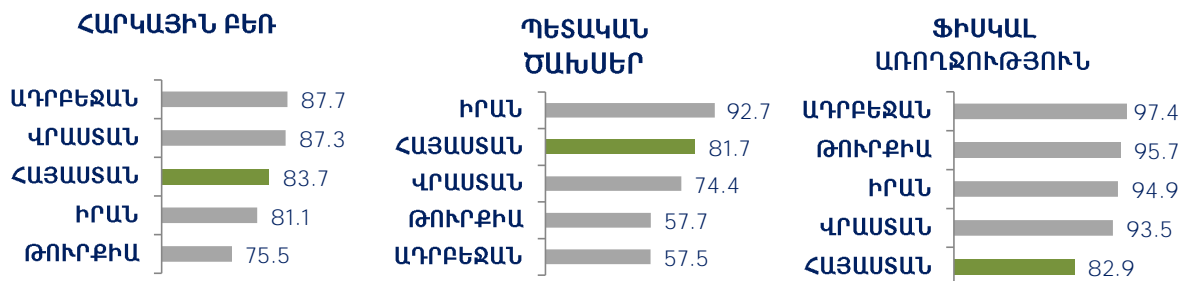

ՀԵՆԱՍՅՈՒՆ 2. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՉԱՓ

ԱՊՀ երկրներ

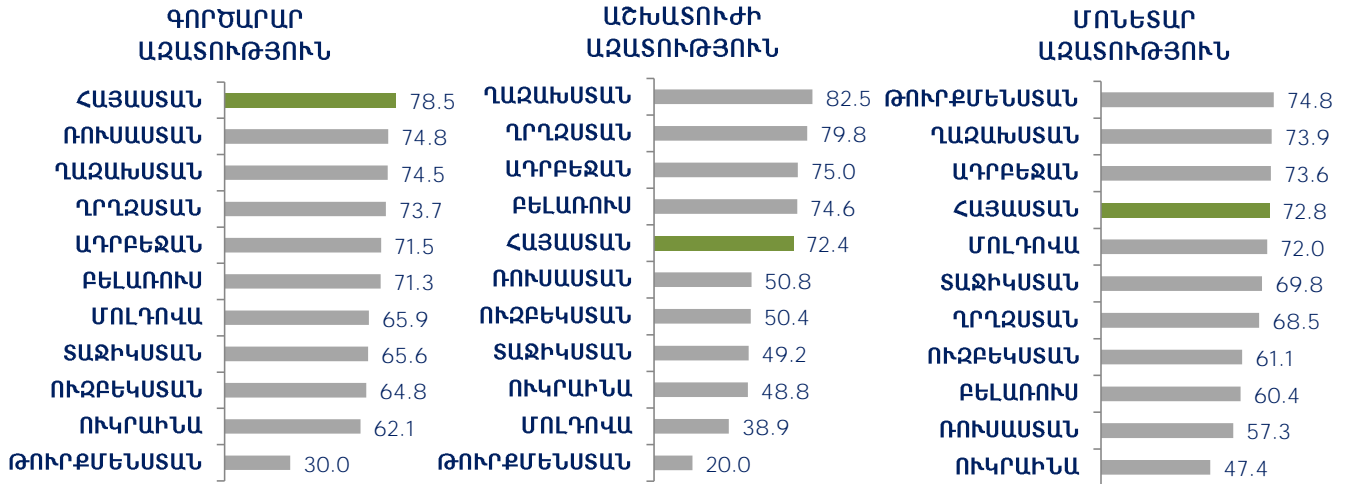

Հարևան երկրներ

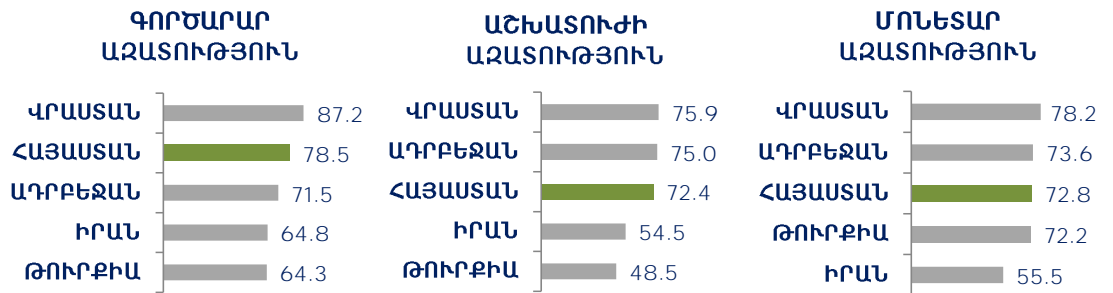

ՀԵՆԱՍՅՈՒՆ 3. ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՊՀ երկրներ

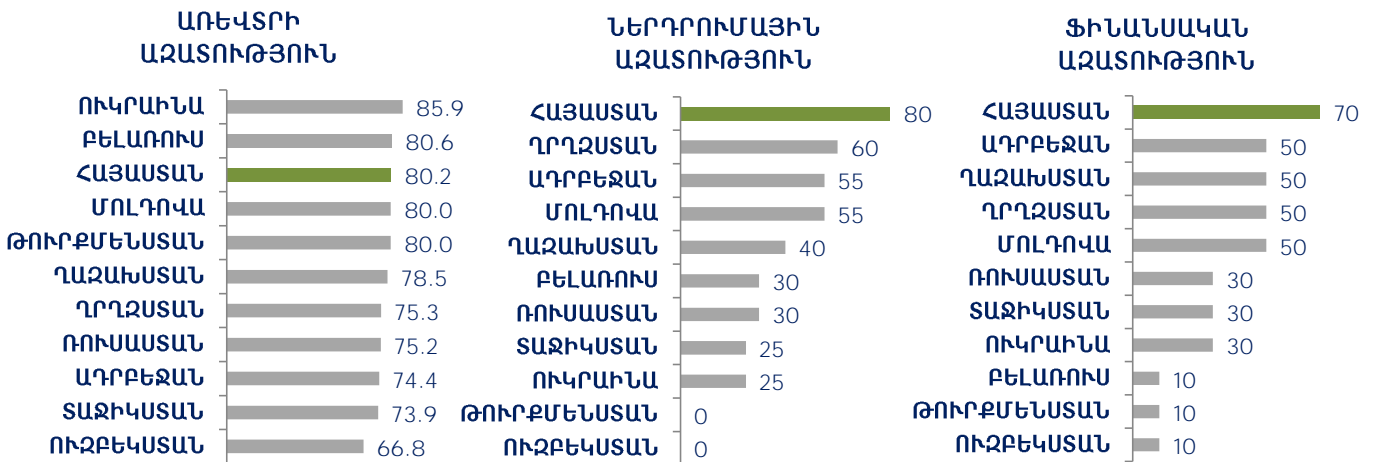

Հարևան երկրներ

ՀԵՆԱՍՅՈՒՆ 4. ԲԱՅ ՇՈՒԿԱՆԵՐ

ԱՊՀ երկրներ

Հարևան երկրներ

